מסורת הש"ס

גמ' א)[תוספתא פ"ג מ"ק כב.] **ב)**[מ"ק שם ע"ב] **ג)**[במ"ק ליתא] **ד)**[ל"ל דתניא] **ה)**מ"ק כג: **ו)**[ביצה כו. מ"ק כב. ועי' תוס' מנ.] **ז)**[מ"ק שם ושם ושמן] **ח)**[לעיל כח:] **ט)**[ב"ב ז. קנח: ע"ז לז:] **רש"י י)**[תיכות למאי זמן משוה"נ הכא קאי ובפרש"י שעל הר"ף ליתא] **יא)**ל"ל עד דזבו רש"ל

הגהות

רש"י ד"ה כי פליגי דאקשתא. רב אויא. ל"ל רב חוילת קטנה: (רש"ל פרייזק)

תורה אור

רש"י א) לֹא תַחְסֹם שׁוֹר בָּדִישׁוֹ:
(דברים כה, ד)

ולדידן אפילו מיסתם נמי לא סתים. נראה לדידן דגי בגל נהי דלא מכלי ליה להכי מיהא מחזקינן ליה בחלב טהור להיות קומט שמע מינה להא דפליגי דיש בגי ס"י ובגי בגל קרי ליה רב נחמן בר יצחק והיינו לתיתרא חלב שבמקום הימר שהקיבה עשויה כקמט ומצמוץ קרי לקמטא ומצפנים לעוגל קרי לתיתרא חלב ובדמיירא פליגי כלהפרש ותזיל: **דאקשתא כולי עלמא לא פליגי.** דבין לבני בגל ובין לבני מערבא קומט לתפילו רבי עקיבא דאמר לעיל (דף מט:) תומד קרוס ונקלף קומט להלי נמי לתומד דמי שאינו מתוכר אלא בחמץ הקמט שקורין פיסט"ה: **כי פליגי דאיתרא.** בני בגל דבני לה כר' ישמעאל דאמר כל קרוס ונקלף חלב טמא הוא והלי נמי קרוס ונקלף הוא ובני מערבא כר' עקיבא דבעי תומד קרוס ונקלף והלי לאו תומד הוא: **איבא דאמרי.** לתיתרא כולי עלמא [לא פליגי] דבאי דכר' עקיבא דבני לה: **כי פליגי דאקשתא.** מאן דאסר דבני כגל כיון דמתוכר במקלף לאו תומד הוא והלי ליהנות בחמת לא מתוקמא מילתיה דכל נחמן דכיון דבמקמא דפליגי בית שמאי רב נחמן דסתים כ"ש דיה שמאי לתיתרא דכולהו הכי הוא ומה כן מאן לא סתים ודבל נחמן מליהנות קמא והכי מסתברא כליהנות קמא דלתמרין במקום שנהגו (פסחים דף נ.) כי מתא דבני בגל בר מנהג אבל לתיתרא עול לגביה רב חויא וכשייה מן קמיה משום דבני בגל דבני לה ולדידן מרווייהו מסתיי דבאי בני בגל גרגירין דמן בני גוזה מן וכליהן קמא ולמומרת דכל היכא דליכא למיכא מרי ליהנות בגמרא מי מידי למוכייתא הוא זיל למומרת ובדרבנן זיל בתר בתרא: **כי הא.** גליהן קמא דקאי: **רבי אמי.** מערבאה הוא ואמר מקמיין טוטלין ממנו מעט למעלה מהניה לתיתרא מפני שאבל הקרב שוכב עליו ומוכלין הבשר: **מחכם.** לשון (דברים כה)[א] לא תחסום מגמגם: **בבלאה את.** שנהגו בו לישור: **גוב.** ממוך עד עיקרו כולו והשלך. גוב כמו גוממו עם השופי לקמן (דף נב:): **ליחה.** מנפיים היא: **שירקא דמעייא.** גליד"ש ומדוקה הן מנפיים ומוליאין לומה מהם בדוחק: **גמירי חבריא דרבי אבא מרבי אבא.** הא שמעתא לקמן דרבי אבא בריה דרבי חייא ולאו היינו רבי אבא הכי אמר [ב]רבי חייא בר אבא אמר (רבי חייא בר אבא אמר) רבי יוחנן הלכה כרשב"ג בטרפה והלכה כרבי שמעון באבל הלכה כרשב"ג בטרפה הא דאמרן כרבי שמעון באבל מאי היא [ד]דתנן [ה]כל שלשה ימים הראשונים בא ממקום קרוב מונה עמהן ממקום רחוק מונה לעצמו מכאן ואילך אפילו בא ממקום קרוב מונה לעצמו רבי שמעון אומר אפילו ביום השביעי בא ממקום מונה עמהן אמר [ו]מאן דהוא איכי ואיסק ואגמרה לשמעתא מפומיה דמרה כי סליק אשכחיה לרבי אבא בריה דר' חייא בר אבא א"ל אמר מר הלכה כרשב"ג בטרפה א"ל הא אין הלכה אמרי כרבי שמעון באבל מאי א"ל פלוגתא נינהו דאיתמר רב חסדא אמר הלכה וכן אמר רבי יוחנן הלכה ורב נחמן אמר אין הלכה [ז]ואין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל בטרפה [ח]והלכה כרבי שמעון באבל [ט]דאמר שמואל הלכה כדברי המיקל באבל אמר רב שימי בר חייא [י]מקיפים בבני מעיים הנהו בני מעיים דאתו לקמיה דרבא אקפינהו ולא אידמו אתא רב משרשיא בריה [יא]וממשמש בהו ואידמו אמר ליה מנא לך הא אמר ליה כמה ידי ממשמשו בהני מקמי דליתי לקמיה דמר אמר ליה [יב]חכים ברי בטרפות כרבי יוחנן רבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרוייהו [יג]מקיפים בריאה אמר רבא לא אמרן אלא באותה ערוגה אבל מערוגה לערוגה לא והלכתא [יד]אפילו מערוגה לערוגה מדקה לדקה ומגסה לגסה אבל לא מגסה לדקה ולא מדקה לגסה אביי ורבא דאמרי תרוייהו [טו]מקיפין בקנה אמר רב פפא לא אמרן אלא באותה חוליא אבל מחוליא לחוליא לא והלכתא [טז]אפילו מחוליא לחוליא ומבר חוליא לבר חוליא אבל לא מחוליא לבר חוליא ולא מבר חוליא לחוליא אמר זעירי חלחולת שניקבה כשרה הואיל ויריכים מעמידות אותה וכמה אמר רבי אילעי אמר רבי יוחנן מקום הדבק ברובו [יז]שלא במקום הדבק במשהו אמרוה רבנן קמיה דרבא משמיה דרב נחמן [יח]אמר לאו מי אמינא לכו לא תתלו ביה בוקי

כי פליגי דאיתרא. ההיא דפסחים פרק מקום שנהגו (דף נח.) כי סליק רבה בר בר חנה מכל דתיתרא מיתוקי כי הלי ליהנות:

דאיתרא כולי עלמא לא פליגי דשרי. ולהלי ליהנות מפרש מילתא דרב נחמן בניתומתא לתינהו מיכל קא מכלי ליה משמע לדידן דלא מכלינן לפי' קומט ולא כפיכוס הקורנטרס לפירש להלי ליהנות בחלא דתיתרא מיתוקי כי הלי ליהנות: **אפילו ביום שביעי בא ממקום קרוב מונה עמהם.** לכאורה היה נראה דיום שביעי לאו דוקא אלא בלילה של שביעי לחכמי לא פסק מנלות מיניהו דלי ביום השביעי הא מקמת היום כלו ואין שייך לומר מונה עמהם ומיהו אפילו ביום שביעי ממש מיירי דבמועד קטן (דף כב.) מוקי לה בשעדיין הממתמים עלנו לחכמי קלי בחלומיהם עד שילכו להם: **מדקה** לדקה ומגסה לגסה. פירש רבינו חננאל [ו] מסתמא מבהמה דקה לבהמה דקה להקל לחי בחולה ומומה הוה ליה למימר קטנה וגדולה כלחמר רבי יהודה גבי כרם:

מסכת זבים

פרק ב' המשך משנה ב'

מְשֻׁנְזָקָק לַזִּיבָה, אֵין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ. אָנַסוֹ וְסִפְּקוֹ וְשִׁכְבַת זֶרַע טְמֵאִים, שֶׁרֹגְלַיִם לַדָּבָר. רָאָה רְאִיָּה רִאשׁוֹנָה, בּוֹדְקִין אוֹתוֹ. בַּשְּׁנִיָּה, בּוֹדְקִין אוֹתוֹ. בַּשְּׁלִישִׁית, אֵין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, אַף בַּשְּׁלִישִׁית בּוֹדְקִין אוֹתוֹ מִפְּנֵי הַקֶּרְבָּן:

עין משפט נר מצוה

קכז א ב מיי' פ"ו מהל' מאכלות אסורות הל' ו ועי"ש בכ"מ סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' סד סעיף יד:

קכח ג מיי' פ"ו מהל' שחיטה הל"ד סמג שם טוש"ע יו"ד סימן מו סעיף ג:

קכט ד מיי' פ"ו מהל' מאכל הל"ד סמג עשין כ טוש"ע יו"ד סי' שעה סעיף ח:

קל ה ו מיי' פ"ו מהל' שחיטה הל"ד טוש"ע יו"ד סי' נ סעיף ג:

קלא ז ח מיי' פ"ו מהל' שחיטה הל"ב יג סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סימן לו סעיף ה:

קלב ט י מיי' פ"ג מהל' שחיטה הלכה כה טוש"ע יו"ד סי' לד סעיף ט:

קלג כ מיי' פ"ו מהל' שחיטה הלכה ז סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' מו סעיף ה:

פניני רש"י

מקיפין. מקרקין זו אצל זו...
(ביצה נב:)

שיטה מקובצת

ג) ואגמרה לשמעתא מפומיה: **ד)** אי אמר הלכה כר"ש אי לא. ונ"ב נ"א בס"י אי אמר הלכה כר"ש או **ה)**לא או כרבן שמעון: **ו)** מפני שבמקום דחוק הוא: **ז)** שקורין הנקאש מכאן ומכאן ומלמטה הן מחוברין: **ח)** פי' רבינו חננאל מבהמה דקה:

רבינו גרשום (המשך)

דנפיק בדוחקא לחה כמו ריר שרבוצה כך בבני מעיים שגורדין בסכין. ואמרי לה חבריה דר' זירא מדר' זירא ומנו ר' אבא דא"ר אבא בריה דר' חייא בר אבא כר' כלומר תרי ר' אבא הם ר' אבא סתם אמר משמיה דר' אבא בריה דר' חייא [בר אבא]: שלשה ימים הראשונים כלומר דג' ימים הראשונים זו עיקר של אבלות והיכא דבא ממקום קרוב מונה עמהן דכיון דהיה במקום קרוב היה גם הוא בצער: כי סליק אשכחיה. כלומר אמרן לעיל גמירי חבריה דר' אבא מר' אבא ומנו ר' זירא דהלכה כר' שמעון בטרפות ובאבל כי סליק ר' זירא אשכחיה: מקיפין בבני מעיין. כלומר בני מעיים שניקבו ומפקפא לן אי מקודם שחיטה או לאחר שחיטה

רבינו גרשום

דאקשתא כולי עלמא לא פליגי דאסיר. כלומר חלב שעל גבי הקיבה יש בו שעשוי כקשת ויש עליו חלב שעשוי כיתר כחיצים פשוט: כי פליגי דאיתר' כלומר דבבל ודארץ ישראל וזהו חימצא דבבל לא סתים כדרב הונא בר חיננא ורב הונא בריה דרב נחמן דאמרי חימצא לא סתים: (יפה כח הבן מכח האב לענין שבועה שמי שחייב לחברו מנה ושטר בידו של מלוה אין צריך שבועה ובלא שבועה פורע חובו ואם מת לוה אין יכול לפרוע חובו מן היתום אלא בשבועה שהבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה): כי פליגי דאקשתא כמו קשת. טעם אחר כמו גידל בלשון לעז וזהו חימצא] מקמצין. כלומר נוטל מעליו קצת וקולפו והשאר מותר: קא מהסים. כלומר לא היה עושה ברצון: גום שרי כלומר תחוך כולו ושרי. שירקא דמעינא

ז) זה שייך לדף שלפני זה.